Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 727 NGÀY THỨ SÁU 30 JANVIER 1920 — NGÀY MỒNG 10 THÁNG MƯỜI HAI ANNAM NĂM (Kỷ-vị) NAM THỨ 13

Lục Tỉnh Tân Văn

Adm. Gérant — NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153-155 (1er Etage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man
Một năm . . . . . 6$00
Sáu tháng 3 50
Ba tháng 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

六省新聞

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU

Mỗi số bán lẻ . . . . . 0$04

TÉLÉPHONE N° 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm . . . . . 7$00
Sáu tháng 4 00
Ba tháng 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal. à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — *Đâu là dân vọng.*
2. — *Âu-châu điện-báo.*
3. — *Một đạo chiến thuyền Ăng-lê.*
4. — *Yên-tinh nha-phiến lậu.*
5. — *Nhà sập tại Bình-đông.*
6. — *Gia phổ.*
7. — *Báo việc quan.*
8. — *Thông báo*
9. — *Đấu giá lãnh.*
10. — *Vân-uyển.*
11 — *Tiểu đàm.*
12. — *Thai*
13. — *Hướng truyền*

ĐÂU LÀ DÂN VỌNG

Cách vài số trước, Bổn-báo có hứa sẽ giải bày dân-ý trong cơ thời nầy, để cho các quan Giám-sát Thuộc-địa (*xin hiểu giùm chữ sát nầy là xét*) và tân quan Tổng-Thống Maurice LONG với các quan cần biết, xem qua cho tường tấc. Trước khi biện-luận, Bổn-báo xin nhắc rằng đã gọi dân-ý, thì Bổn-báo chẳng để một tư-ý nào vào đây cả; những điều biện-bạch đây đều là lời của phần nhiều người Annam hay bàn luận, nghe đã nhiều chỗ, Bổn-báo mới dám gọi đó là dân-ý mà đem vào thuật lại, dầu cho có phe, ý chẳng như in, cũng chẳng phá phần đông kia nồi. Bổn-báo chẳng cần kể nề những ân của Nhà-nước Langsa khai hóa cho cõi Đông-Pháp nầy từ sáu-mươi năm nay, vì những người đầu bạc tuổi cao, nhẫm trước, xem sau thì rõ thấy, còn như lớp sau, chẳng rõ trước làm sao mà sau nầy được vậy, thấy công việc còn đang mở mang trước mắt đó thì đủ; cho đến trẻ mới cắp sách vào trường, chẳng cần nói bậc thượng-lưu, cũng biết xét bởi đâu mà có sẵn trường sẵn thầy cho chúng nó đến mà học tập; kẻ tật nguyền bịnh-hoạn không ai nuôi dưỡng cũng biết xét nhờ ai mà có nhà-thuốc, nhà-thương, sẵn cho họ dùng, có thầy sẵn để lo săn-sóc nuôi dưỡng họ; đờn-bà thai-nghén nghèo khổ cũng biết xét nhờ ai mà có sẵn mụ, sẵn nhà bảo-sản cho họ lâm-bồn; Bổn-báo châm-chỉ về dân-ý đang thời nầy thôi.

Có kẻ hỏi: Đặng nhà-nước Langsa, người Langsa, hóa khai dân trí cho xứ ta, tạo lập xứ ta ra đồ sộ, người Annam có cảm ơn Nhà-nước Langsa chăng? Có yêu mến người Langsa như anh em chăng? Có muốn đem ai vào làm chủ cõi Đông-Pháp nầy thế cho Nhà-nước Langsa chăng? Về mấy câu hỏi nầy, bổn-báo xin nhượng lời cho một lão thành ở chốn thôn-quê đã bình luận cùng chức việc làng trong cơn tửu hứng.

« Người mà hỏi, người Annam có cảm ơn Nhà-nước Langsa chăng, có thương yêu người Langsa như anh em chăng, người đó chẳng phải là người Annam, nên không soi thấu lòng dạ người Annam được chút nào tất cả. Suy ra bên phương viễn-đông nầy có dân nước nào mềm mỏng cho bằng dân nước Nam; *có dân nào ít nói mà nhiều xét* hơn dân nước Nam, dẫu rằng đều ân-nghĩa, oán-thù chi cũng vậy; có dân nào mà trọng ơn nghĩa hơn dân nước Nam, thọ một chút ân, chưng thân không phụ. Đây nói về ân thầy nghĩa bạn. Vẫn biết Nhà-nước Langsa chiếm cứ xứ ta, nhưng mà chẳng lấy mạnh hiếp yếu như nước bảo-tàng xưa, từ sáu mươi năm nay chỉ thấy lo khai hóa cho ta, dân nghèo ra giàu, xứ yếu ra mạnh, dường ấy mà chẳng gọi ơn, thì sao mới rằng ơn; cái ơn độ người Annam chẳng biết mượn lời chi mà giải cho ra, chỉ ghi để trong lòng, trăm năm chẳng phụ. Vì ơn đó, người Annam, càng thấm biết, càng yêu mến người Langsa, càng muốn gần người Langsa đặng mà sớm tối nghe lời dạy biểu.

Ngặt có một đều người Annam phần nhiều hơn hết là phần không biết nói biết hiểu tiếng Langsa, không thạo phép tắc người Langsa, nên nghĩa thù-tạc hóa ra lợt lạt. Muốn gần mà ngần ngại hoặc sợ lỗi mà chẳng dám gần chớ có gì. Nếu muốn biết rõ người Annam có ưa người Langsa không, khá lo phá tâm vách ngăn đó đi, nghĩa là lập trường cho nhiều, cao đẳng, trung-đẳng, hạ-đẳng cho đủ mà dạy con nhà Annam cho thông thạo chữ nghĩa và phép-tắc Langsa, từ nhiên ngó thấy, chớ có khó gì. Thử xem, những viên-quan đương chức và học-sanh các trường lớn đang thời, còn ai mà thủ cựu? Cách cử chỉ cũng là nết ăn thói ở đều học đòi theo cách Langsa đã nhiều rồi. Nếu quả người Annam không cảm ơn Nhà-nước Langsa, không yêu mến người Langsa, nghĩa là không phục, thì người Annam có học đòi theo cách Langsa làm gì. Tại lòng kính phục, lòng mới khiến thương mà học đòi theo cho in chớ, bằng chẳng, người Annam còn thủ cựu, hoặc học đòi theo nước khác, chớ có học đòi theo Langsa đâu, dầu rằng bị ép buộc thế nào, mà lòng không phục thì không làm được, dối-giả cũng không được.

« Tóm lại, dân Annam cảm ơn Nhà-nước Langsa đời-đời, muốn cho Nhà-nước cai trị lâu dài, mở mang giùm thêm nữa, muốn cho có người Langsa ở gần bên mà nhờ ơn dìu-dắt, chớ chẳng muốn thay bạn đổi thầy nào hết. Người Annam dầu không thấy, chớ cũng đã nghe một nước bên Viễn-đông áp chế thuộc-địa dữ tợn thế nào, lại biết cái cuộc bể-dâu khốn nạn cho dân là bao nã? Cuộc đời, dầu nhơn vật cũng thế, vì nhơn vật giữ-gìn, người thì có nâng hằng, chó có ba ân, người chẳng phụ nghĩa thầy, chó không vong ân chủ.

« Ấy vậy, sự đổi thầy thay bạn đó chẳng phải là chỗ ham muốn của người Annam đang thời, muốn biết đâu là sở vọng của người Annam, đợi xem kỳ báo tới.

(*Còn nữa*)

L. T. T. V.

Âu châu điện

HAVAS.

Paris, le 21 Janvier 1920

Tổng-Thống Long xuống tàu.

Bữa thứ sáu ông Maurice Long, tân Tổng-Thống Đông-Dương sẽ từ Marseille mà xuống tàu.

Yougoslavie với Italie.

Về vụ biển Adriatique, nước Yougoslavie chẳng chịu theo ước cử của nước Italie.

Italie hạng cho Yougoslavie nội trong bốn ngày phải trả lời cho dứt.

Hội Sứ-quốc.

Ngày 26 Janvier, hội Sứ-quốc sẽ mở, bàn luận về sự thi hành những vụ cấp thời trong tờ hòa, còn những việc lớn thì để cho hội tướng-quốc các nước bàn tính lấy.

Paris, le 22 Janvier 1920

Chọn quan Thượng-thơ nội vụ.

Theo tiếng cáo nài của ông Daudet, Hạ-nghị-viện bảo cử điều ước định mà chánh-phủ đã thâu nạp là ước công nhận lời của Chánh-phủ bàn chọn nội-vụ Thượng-thơ.

Một đạo chiến-thuyền ĂNG-LÊ

Một đạo chiến-thuyền nước Ăng-lê đã kéo neo tại hải-khẩu Plymouth bữa 19 Janvier, mà sang Viễn-Đông. Theo đàng, đạo chiến-thuyền ấy sẽ ghé bến Marseille, Bizerte và Port-Saïd rồi mới sang qua Singapore, Saigon. Tới Saigon sẽ neo lâu.

Nghe đạo chiến-thuyền ấy có: một chiếc Croiseur-bleu, Colombo, năm chiếc Canonnières hiệu: Cigalia, Mantis, Cockchafer, Cricket, Moto, với bốn chiếc Sloops hiệu: Magnolia, Foxglove, Bluebell và Hollyhock.

XA-BONG MAT-XAY
Tốt nhứt cả Đông-dương
Hiệu LA LICORNE
Con ngựa một sừng
HAO-VINH Công-ty
(BẮC ANNAM)
146 Rue Lefèvre, Saigon
AGENT EXCLUSIF

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đá thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thày đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

YÊN-TINH NHA-PHIẾN LẬU

(*Morphine*)

Sở Mật-thám và Thương-chánh mới hiệp bắt ba rương đồ để trong một căn phố đường Marchaise số 82, vô chủ, mà mỗi rương đều có đề chữ lớn trên nắp quí danh :

M. le Capitaine ÇUBERVILLE

Bureau de la Place
à l'A. S.

Khi làm đủ lễ theo phép, ông Cò Etiévant liền mở ba rương ấy ra, trước mặt có MM. Mourey, Saint Arroman, Rozier và Ricard vi chứng. Trong ba rương đấy có bốn chục hộp thiếc, mỗi hộp bề cao chừng hai tấc Langsa, có nhãn đề :

Usine Froux Tant (Var)
Produit chimique
Sans Acide, pour travaux d'Art

Có hộp, hai hàng dưới lại đề khác, hoặc *Bicarbonate de Soude*, hoặc *Sulfate de Soude*, v. v., mà khui ra coi, thì hộp nào cũng yên-tinh nha-phiến; mỗi hộp đựng có ít cũng một cân (ki-lô).

Xét minh bạch rồi, trước mặt chứng sự, ông Monier là thanh-tra sở Mật-thám (đây mới gọi là thanh-tra) liền niêm cả ba rương rồi dạy chở về phòng việc sở Mật-thám đàng Catinat số 164, để mà chờ lịnh.

Sáng bữa 23 Janvier, ông Etiévant gởi một vài hộp tới Laboratoire đặng khán nghiệm, rồi khởi đàng cật vấn.

Bởi ba rương đều có hiệu quan-ba Cuberville, tự nhiên phải đòi quan-ba Cuberville mà hỏi trước.

Quan-ba Cuberville khai rằng ba rương đồ ấy tuy đề tên ngài mà chẳng phải của ngài; ấy là của người chủ-quán dưới tàu Indochine (Restaurateur de l'Indochine), Quan-ba Cuberville khai trọn buổi sớm mai, chiều lại ông Etiévant mới đòi chủ-quán tàu Đông-Pháp mà hỏi.

Chủ-quán khai rằng chẳng ăn-thua gì trong vụ ấy cả. Mấy rương đồ đó của M. Lauzel quản cơ-nhơn dưới tàu. Nói rồi chủ-quán liền chiếu bằng cớ cho ông Etiévant xem, là cái giấy thông-vận hàng-hóa của sở Thương-chánh cho ngay tên Lauzel.

Chủ-quán chịu rằng có mướn chung phòng nhà-hàng Mottet mà để ba rương đồ ấy.

Hỏi chủ-quán trọn một buổi chiều, có quan bồi-thẩm dự thính tới tám giờ tối mới xong.

Hỏi hai đàng rồi, qua bữa sau ông Etiévant mới đòi M. Claude Rozier là đội kiểm-sát hàng-hóa xuất-cảng và nhập-cảng của sở Thương-chánh, (chữ sát nầy cũng sát là xét đa! tới hầu tại phòng ông Etiévant đúng bảy giờ rưỡi ban mai. Khai rằng nhờ M. Lauzel muốn mua lòng thầy hai ngàn đồng đặng cho thầy đồng mưu hiệp lõa với, nên thầy mới rõ, nhưng mà cái tánh thanh-liêm của thầy chẳng vì của hối mà đổi dời.

M. Lauzel thấm biết cơ mưu dĩ lậu, sớm muộn gì cũng không khỏi bị sở tuần-cảnh hay là sở Thương-chánh bắt, nên bữa nọ tình cờ chẳng hẹn mà gặp M. Rozier là người quen biết đã lâu, M. Lauzel bèn tỏ thật cùng M. Rozier mà chịu cho M. Rozier, nếu M. Rozier muốn nhắm mắt bỏ qua và làm mai bán giùm, cứ mỗi cân kí-lộ, tùy giá đặng mất, từ 25 đồng tới 50 đồng.

Nghe qua M. Rozier bất bình, song tiếc chẳng mấy khi gặp đặng cơ hội may mắng như thế, vẫn biết rõ, vụ M. M. Ricard và St Aarroman theo giấu đã lâu mà chưa ra mối, nên giả ý mằng vui, chịu theo lời cầu khẩn. Hai đàng hẹn hò cùng nhau tối phải gặp nơi ga xe-lửa.

M. Rozier về đem hết ngọn nguồn tỏ phân cùng chủ sự; Chủ sự cho-phép M. Rozier muốn sắp đặc thế nào bắt đặng vụ ấy thì-tự quyền sắp đặc lấy. M. Rozier bèn đem một tên Khách-trú giả là người chịu mua, tới chỗ hẹn hò mà trình diện cho M. Lauzel biết tại ga xe lửa trước cửa Arsenal Saigon, lối 9 giờ tối. Tên Khách-trú tuy giả mà ý-tứ sắp đặc cũng khéo khôn, nên trong cơn thách trả kèo nài giá cả, M. Lauzel tin như thật. M. Lauzel mới dẫn M. Rozier với tên Khách-trú tới nhà số 82 đường Marchaise mà cho coi Yên-tinh nha-phiến ở ngoài phòng nhà hàng Mottet mới chở về để đó, vì nhằm thế để tại phòng nhà hàng Mottet không nhẹm.

Giá cả xong, hai đàng giao kết ắt chất. M. Rozier với tên Khách-trú giả từ, hẹn ngày mai là bữa 24 Janvier lối một giờ trưa đem mười ngàn đồng bạc tới mà giao cho Lauzel tại ga xe lửa Cholon là chỗ hẹn. Sáng ngày, M. Rozier chạy báo cho Chủ-sự mình hay, còn tên Khách-trú thì chạy báo với ông Thanh-tra Ricard, chưa đầy giờ đã thấy đủ, nào quan Thương-chánh quan sở mật-thám và lính vây chặc số nhà 82 đường Marchaise mà bắt. Cửa nhà khóa, trong không người, ông cò Etiévant gỏ cửa kêu ba lần mà xưng chức nghiệp mình theo phép, rồi dạy thợ mở khóa cửa vào. Vào chẳng thấy ai, chỉ thấy có ba rương khóa, trên rương lại có để hai gói; ông cò mở ra coi.

M. Rozier khai rõ đầu đuôi, tới 10 giờ mới ra khỏi cửa phòng mật thám.

Đòi M. Lauzel

M. Lauzel chịu rằng mình chở ba rương ấy, song tưởng là hàng hóa gì chớ không dè là yên-tinh Nha-phiến., Đối diện với M. Rozier và tên Khách-trú, thì M. Lauzel cũng nhìn biết vậy.

M. Lauzel chối đặng chữa mình chớ xét cạn lẽ nếu không rõ hàng hóa gì sao dám đem hỏi bán từ nhà-thuốc tây tới nhà thuốc chệc, từ Mytho tới Vinhlong ? Chẳng biết hàng hóa gì, sao dám chở từ nước Suisse qua thành Nice, từ thành Nice qua Marseille lại giối đề ngoài rương là đồ Kiều—bở lắm—của quan Tổng-thống Đông-Pháp. Chừng qua tới địa phận Đông-Pháp lại đổi nhãn đề cho M. le Capitaine Cuberville.

Bureau de la place,
à l'A. S.

Chẳng biết sao lại biết sợ mà dời từ nhà hàng Mottet về phố đàng Marchaise mà giấu ?

Đòi người làm việc nhà hàng Mottet mà hỏi, thì thầy đều nhìn biết M. Lauzel với ba rương đồ. Chủ phố đường Marchaise cũng nhìn M Lauzel là người tới trả 12 đồng bạc trước mà mướn căn phố 82

Cật vấn xong, ông Etiévant dải nội vụ tới quan Bồi-thẩm tra xét.

Vụ nầy thật là trọng tội, song chưa rõ tra xét ra thế nào, đợi lịnh tòa phân rồi sẽ rõ.

Nguyễn-Xích-Hồng
Học Đường

CÁO BẠCH

Bổn trường thường năm lệ bãi trường là 31 Décembre chí 15 Février nhập học.

Năm nay nhơn có nhuần hai tháng bảy, nên ngày bãi trường định lại là 15 Janvier chí 1er Mars 1920 (11 tháng giêng năm canh Thân) nhập học.

Sĩ tử xa gần nên đều nhớ ngày nhập học cho đúng, bằng trễ thì e rằng không đề dành chỗ chờ đợi được, và lại mất ngày giờ bài vở thua sút, vì lai niên những ông nghiệp sư Tây, nam bổn trường càng tận lực dẫn tấn, đề trổi tiếng sĩ tử trong đường khoa hoạn.

Nay cáo bạch
NGUYỄN-XÍCH-HỒNG.

Liễn trướng phúng điếu cải lương

Bấy lâu người Annam thường dùng liễn đối của China mà đi điếu phúng tuy nhiều sắc huê hòe không đúng kiểu, nhưng vì có chút tình thân ái trang nhã trong mấy câu chữ, nên không bỏ được.

Đến nay tiệm bà Harel ở đường Catinat, môn bài 75 có bán đủ kiểu tràng hoa theo cách phương tây, có danh tiếng bấy lâu nay, mà nay lại dùng tràng hoa ấy mà phụ thêm chữ nho hay là chữ quốc-ngữ xem rất phải cách. Đã trách khỏi cái hoa-hòe vô lý của kiểu China, mà lại giữ đặng mấy chữ thân ái của phong tục của Nam ta.

Thấy một sự tân chế mà hiệp thời nghi, nên bổn quán kính xin bố cáo cho đồng nhơn rõ biết.

Hãng bà Harel lại có cậy đặng một người danh sĩ viết, các câu hoặc là bàu phúng, hoặc là câu đối điếu tang, rất hiệp theo tình cảnh mỗi người.

Vậy xin chư vị ai có muốn mua thì gởi thơ mà nói hết ý tứ của mình muốn dùng câu chữ làm sao, thì đều sẽ đặng như nguyện. Như chư vị có đi chơi Saigon, xin ghé tại nhà bà Harel, môn bài 75 đường Catinat, mà xem thì tường tất.

Ở đây bổn-quán có ấn hành cái kiểu thức cho khán-quan rõ thấy. Xung quanh thì bông như tràng hoa tây, còn ở giữa thì lại có bốn chữ « *Nhứt biệt thiên cổ* ».

CHƯ VỊ HÚT THUỐC ƠI!

Vị nào muốn hút ông điếu hay là thuốc điếu cho khỏi bịnh hoạn, thì hãy mua thuốc (LE GLOBE) *Trái đất* mà dùng thì vô hại

Thuốc này có một mình hãng* Denis frères *trữ mà thôi

NHÀ SẬP TẠI BÌNH-ĐÔNG

Đè chết nhiều người, và mang bịnh cũng bộn

Viên-đông Thương-mãi và Thủy-trình Công-ti mướn cất tại Bình-đông cách thiết-kiểu chừng ba trăm thước một dãy tàu-khậu rất dài để đặng trữ lúa. Cuộc cất tạo nầy đã mướn ông Bnader là người chuyên môn về những nhà cửa đúc bằng đá sạng (béton armé).

Công cuộc ngày nay cũng gần hoàn tất, nào dè bữa 27 janvier đây hồi 4 giờ 20 phút chiều, thình-lình sự hiểm-nghèo phát ra rất nên ghê-gớm.

Nguyên lúc đầy nhơn-công đang làm tại sở có gần 50; lại có một vị giám-công Langsa coi làm, thình-lình nghe tiếng rất rất, rồi thì từ bựng to kéo bựng nhỏ mà ùng-ùng nhào xuống một cách rất dễ dàng, tuồng như một cuộc lậu-đài đó mã ròng những giây hồ mà bị nước rã-ra vậy đó. Chỗ lở sập đây bề dài 55 thước bề ngang 40 thước. Những thợ ở gần lòi đó may chạy tránh khỏi duy có 25 người đang làm tại ngay chỗ sập ấy thì không cánh đâu mà thoát bay cho kịp, phải bị nhẹp dè trong đống đá sạng vôi hồ ghê-gớm ấy; tức thì các nhơn-công tại đó đều áp vào cứu cấp. Ông Quản-tuần tại Bình-tây cũng vội-vàng chạy đến mà bắt kì xe kéo, xe kiền, xe hơi, xe bò, xe song mã chi gặp cái nào bắt nhầu cái nầy hết, đặng chở mấy người bị bịnh vào nhà-thương Chợlớn tức thì. Qua năm giờ mười phút thì quan Bối-thẩm đã đến nơi tại-họa ấy rồi.

Đúng 5 giờ 20 thì đã cứu chở đi nhà thương tất cả người bịnh.

Có ba cái thây nhẹp xương ngổn bầy như tương, coi nên rất thảm, thì cũng chở thẳng vô nhà thương nữa.

Thầm-sát (1)

Sớm mai bữa sau là 28 janvier 1920 đúng 6 giờ rưỡi sáng, quan Chưởng-lý Joyeux, quan Bối-thẩm Weil, hai quan Kiến-tạo-sư của thành phô Chợlớn là L'Helgouarch và Rochelle, quan Tổng-tuần-lý Chợlớn là Mariot, lại có hai vị Kinh-nghiệm sư là quan ba X... và quan hai X... đóng đến tại chôn đại-họa nầy mà thẩm sát rất kỹ cang, trót hai giờ ngoài mới xong, nên đến chín giờ các quan ấy mới ra về.

Tra vấn

Đúng chín giờ các quan rút về; duy có quan Bối-thẩm Weil và quan Tổng-tuần-lý Mariot cùng M. Fauguenaud đều đi thẳng đến nhà thương mà tra vấn mấy người bị-bịnh.

Cả thảy 22 người vô phước nầy đều để nằm tại phòng số sáu. Nhiều người xương lọi máu tuôn, coi nên thảm quá. Phần nhiều đều bị vích, trên đầu, nên nặng lắm. Duy có ít người gãy chơn lọi tay đó thì nhẹ mà thôi. Tra vấn người nầy đến người kia cho tới 10 giờ 15 mới rồi.

Thật cũng khó hiểu cái duyên cớ chính tại đâu mà ra đều đại họa ấy lắm. Trong cái cách nhà đúc đây thì đà ngang đà giọc chi nó cũng ăn chịu với nhau, nương níu với nhau cả vày; cho nên hễ một cái nào rủi gãy thì nó kéo trọn cả vày phải ào xuống hết.

Chung cuộc rồi, rất đáng khen quan Quản-tuần bót Bình-tây lắm. Nhờ ngài phân-chân lẹ-làng áp bắt xe cộ mà xôc vạch đá vôi ra mà cứu kịp nhiều người như thế; chớ nếu chậm-chạp, thì hại mạng con người biết bao nhiêu!

(Đợi tin sau sẽ tiếp theo)

(1) Chữ sát nầy xin Công-luận đừng rầy nữa mà tội nghiệp cho tệ báo lắm đó. Đừng nói sao người ta bị nhẹp xương mà còn muốn chém nữa thì oan cho tệ báo lắm!

Gia-phổ

Ở đời, không chi khổ cho bằng làm người không được biết cái nên gốc bổn tộc nhà mình.

Thân nầy sanh ra đây phát-nguyên bởi chi, phái, hệ, nào.....

Xét lại các Cụ ta ngày xưa cũng đã dự-toán thâm-hiểu tác-thành ra gia-phổ đặng để lưu-truyền sự-tích của nhà, của tộc, nhưng cách biên chép không được kỹ-cang, hãy còn sơ-lược lắm, kể qua-loa những ngày sanh ngày tử cùng là chức tước, mà nhứt là hay phô điều hay, yểm sự dở « Tôt khoe xấu che » là thường tình của thiên hạ vậy.

Thiết tưởng, làm người thì nhiều đẳng-cấp, người thức-giả, kẻ ngu-hèn mà ai lại dám chắc rằng mình khỏi lầm khỏi sai được. Các bực thánh-nhơn còn không tự-xưng là vẹn toàn thay, cho nên phàm việc chi có thể quan-hệ đến nhà đến tộc mình là phải ghi chép cả, chẳng nên yểm bớt hay là bỏ sót đi.

Gia-phổ nghĩa là gì? Gia-phổ tức là cái hình-ảnh của một tộc, là bữu-vật của một nhà, là sợi dây thiêng liêng trong tộc, chôt vận-động cho chống lần-hóa của loài người.

Tại làm sao mà gọi là hình-ảnh, là bữu-vật, là dây thiêng liêng, là chôt vận-động?

Hình-ảnh — Công kia việc nọ ở trong nhà ở trong tộc, không có thể chụp ảnh ra được, nên phải mượn cái ngòi bút mà tóm họa lại đặng để minh-chứng, biểu-dung ra những trạng-sự đã qua rồi cho con cháu hậu-lai tra xét.

Mình đứng ngoạn thưởng trước cái lâu-đài nguy nga kia sáng lập bởi nhơn-công, thì mình là người có quyền bình-phẩm, khen chê tùy theo cái thông-thường học-vấn của mình.

Gia-phổ cũng vậy, mình cũng có quyền ca-tụng sự hay tài, đều công-đức, cùng là nghị-luận những việc hư hèn những đều xằng-bậy của tổ-tiên nhà mình. Như mình đọc đến chỗ nào ông cha mình làm đều hay giỏi sự thiện-hành chi thì có phải là mình được sướng bụng được mừng lòng không? Còn đọc đến chỗ..... làm cho nhục-nhã bại-hoại nhà mình tộc mình thì có phải là mình hổ mặt thẹn lòng chăng?

Ấy, gia-phổ là hình-ảnh của một tộc là vậy đó.

Bữu-vật — Ở dưới thế không còn có cái chi quí hơn là gia-phổ nữa. Vật báu của quí, mọi người còn trông mong thấy được, chớ đến gia-phổ quí thì không ai là người ngoại tộc mà xem thấy được. Vật báu của quí, hễ có tiền là có được, chớ gia-phổ mất-lạc đi thì phải chịu thiệt đời đời.

Vậy thì ngọc quí của báu còn có giá, chớ gia-phổ quí là vô giá. Đây, có phải là gia-phổ là bữu-vật của một nhà một tộc hay không?

Dây thiêng liêng — Gia-phổ lại là sợi dây thiêng liêng nó ràng buộc lấy người đời trước với kẻ đời sau không rời dứt nhau được, nghĩa là: người trước là kẻ vạch đường chỉ lối cho kẻ sau, cho nên hồi nào cũng vậy, phải lưu-tâm để-ý đến nhà đến tộc luôn, biết rằng cái cách hành-động cư-xử của mình ngày nay sẽ có quan hệ đến người sau mình vậy.

Chôt-vận-động — Gia-phổ là cái chôt để vận-động cho mau văn-minh tân-hóa của loài người cũng như cái động-cơ kia cần phải có long-côt-cái để chủ-khiển các bộ-phận khác.

Làm người mà thường hay tra-cứu quan-sát trong gia-phổ, thì có lẽ chi là không đổi dời ra hay, đổi ngu hóa trí được, bởi vì sờ sờ trước con mắt ta cái khuôn vàng thước ngọc, sự tài hay học giỏi của ông cha ta ghi chép lại mà lòng nào là lòng không cố gắng đặng trau dồi tô-điểm mãi ra cho gia-phổ ngày một thêm tốt đẹp vẻ vang hơn lên như hoa như gấm hay sao.

LÊ-VĂN-TIỀN Tự-là: QUANG-Ư Tourane.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu

Tisane Marquis de Bergey

Thứ vừa

Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng

Rượu nầy có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

Báo việc quan

(Partie officielle)

Bắc Trung kỳ

Các trường huyện trường phủ

Các ông Huấn-đạo và Giáo-thọ cũ nay vì đã giảm sự học chữ nho, nên chi bổ về ngạch Học-chánh bảo hộ và dạy các trường huyện, trường phủ, gọi là trường sơ-học (Ecoles Elémentaires.)

MM. Tạ-quang-Diệm, nguyên Cử-nhơn Giáo-thọ nay bổ trợ-giáo hạng tư và dạy trường sơ-học phủ Tam-kỳ, tỉnh Quảng-nam, Lâm-Mậu, nguyên cử-nhơn giáo-thọ, bổ trợ-giáo hạng sáu dạy trường sơ học huyện can-lộc, tỉnh Hà-tịnh, Bùi-Chước, nguyên cử-nhơn huấn-đạo, bổ trợ-giáo thí-sai hạng nhứt, dạy trường sơ học huyện phan-lý (chạm,) tỉnh Bình-thuận Nguyễn-đức-Đôn, nguyên cử-nhơn huấn-đạo, bổ trợ giáo thí sai hạng nhứt, dạy trường sơ học huyện cam-lộ, tỉnh Quảng-trị, Ng-đơn-Quê, nguyên cử-nhơn huấn-đạo, bổ trợ giáo thí sai hạng nhứt, dạy trường sơ học huyện phú-lộc, tỉnh Thừa-thiên, Cao-Tường, nguyên cử-nhơn, huấn-đạo, bổ trợ giáo thí sai hạng nhứt, dạy trường sơ học huyện quế-sơn, tỉnh Quảng-nam, Ng-v-Diên, nguyên cử-nhơn huấn-đạo bổ trợ giáo stagiaire, dạy trường sơ học huyện tuy-phong, tỉnh Bình-thuận, Phan-thanh-Thúy, nguyên cử-nhơn giáo-thọ bổ trợ giáo stagiaire, dạy trường sơ học phủ tuy-hòa, tỉnh Phú-yên, Dương-v-Sung, nguyên dạy lớp Sư-phạm bổ phụ giáo, dạy trường sơ học huyện quảng-điền, tỉnh Thừa-thiên. Còn những ông có tên sau nầy nguyên lúc trước, là phụ giáo dạy chữ pháp ở các trường Đốc-học, huấn-đạo, giáo thọ, nay lại bổ phụ giáo nghạch học chánh để dạy các trường sơ học các huyện các phủ: Ng-Hưng, dạy trường hương-thủy, tỉnh Thừa-thiên; Ng-Hoán, dạy trường huyện tiên-phước, tỉnh Quảng-nam; Thân-trọng-Quả, dạy trường phủ ninh-hòa, tỉnh Khánh-hòa; Huỳnh-đơn-Đệ, dạy trường phủ bồng-sơn, tỉnh Bình-định; Ng-quốc-Kỷ, dạy trường phủ bình-sơn, tỉnh Quảng-ngãi; Lê-xuân-Thân, dạy trường phủ diên-khánh, tỉnh Khánh-hòa; Ng-công-Chánh, dạy trường phủ thăng-bình, tỉnh Quảng-nam; Võ-cọng-Hòa, dạy trường phủ đức-thọ, tỉnh Hà-tịnh; Lê-thế-Hiệu, dạy trường phủ triệu-phong, tỉnh Quảng-trị; Trần-Tư, dạy trường huyện hương-trà, tỉnh Thừa-thiên; Ng-đức-Huấn, dạy trường huyện Phong-điền, tỉnh Thừa-thiên

Nam-kỳ-cơ-chức công-ty

Kính tỏ cùng mấy chủ nợ trong hội Nam-kỳ-cơ-chức-công-ty đặng rõ.

Kể từ ngày nay cho đến ngày 20 février 1920, những giấy tờ thuộc về nợ phải nạp (ai nhà M. Trần-quang-Nghiêm Liquidateur (coi về việc sắp đặt tính toán hội ấy) ở đường d'Espagne số 82 (Saigon).

Le Liquidateur,

TRẦN-QUANG-NGHIÊM.

PHẢI SỢ THUỐC

« Nam-Hồng-Tế » giả

Nếu muốn khỏi bị lầm nhầm thuốc « Nam-Hồng-Tế » giả thì xin viết thơ cho bà:

Madamé HIỀN, chez M. J. THANH
Ecole des Mécaniciens.
SAIGON.

Hay là đến nhà môn bài 68 đường *Đỗ-hữu-Vị* prolongée ngả đi ra Chợ-mới Saigon, (đường *Đỗ-hữu-Vị* là đường đi ngang trước Ecole des Mécaniciens tục kêu là Trường-máy).

Đinh-ngọc-Cơ, dạy trường huyện Phù-van, tỉnh Thừa-thiên; Nguyễn-Hoàn, dạy trường huyện Mộ-đức, tỉnh Quảng-nghĩa; Diệp-v-Tạo, dạy truờng huyện Tân-định, tỉnh Khánh-hòa; Trần-đông-Tòng, dạy trường huyện Phù-cát, tỉnh Bình-định; Ng-văn-Miễn, dạy trường huyện Duy-xuân, tỉnh Quảng-nam; Võ-Đại, dạy trường huyện Hào-vang tỉnh Quảng-nam.

Thăng thưởng ngạch Học-chánh

M M. Tông-viết-Toại ở Huế, thăng trợ-giáo chánh ngạch hạng nhứt; Tôn-thất-Cổn ở Huế, Cung-quang-Mậu ở Quảng-trị, đều thăng trợ-giáo chánh ngạch hạng tư; Ng-trung-Nghệ ở Huế, Ng-khoa-Túc ở Quảng-trị, Ng-tô-Diệm ở Phan-thiết, đều trợ-giáo chánh ngạch hạng năm; Ng-khoa-Toản ở Huế, thăng trợ-giáo chánh ngạch hạng sáu; Trần-Cảnh ở Faifoo, Trương-xuân-Quản ở Huế, đều thăng trợ-giáo thí-sai hạng nhì; Bá-bửu-Du, tức là Nguyễn-khoa-Diệm Nhơn, trợ-giáo thí-sai hạng nhứt.

Thăng thưởng ngạch các tòa Công-sứ

M.M. Huỳnh-phú-Lợi thăng chủ-sự hạng nhứt; Lê-tân-Sang, Trần-xuân-Thước, Ng-mạnh-Toản, đều thăng chủ-sự hạng ba; Hoàng-Phùng, Ng-đình-Tích, Phan-văn-Hi, Trần-thanh-Đạt, Huỳnh-công-Trang, Ng-hữu-Giáo, Trần-văn-Sắc tức là Hòa, đều thăng phán-sự hạng nhứt; Lê-xuân-Phát, Ng-châu-Cang, Lê-thanh-Cảnh, đều thăng phán-sự hạng nhì; Nguyễn-Truyền, Vũ-thiện-Đễ, Louis-Lôi, Tiết-kim-Nhân, đều thăng phán-sự hạng ba; Trần-Dự, Trần-văn-Tạo, Lê-văn-Chánh, Tôn-thất-Tập, Ưng-Thuần, Phạm-hữu-Chuẩn, Bửu-Trưng, Trần-văn-Viết, đều thăng phán-sự hạng tư; Ng-xuân-Sinh, Ng-đình-Liệu, Ng-hữu-Bang, Phạm-hạnh-Đồng, Hồ-đắc-Định, Phạm-ngọc-Thục, Y-Út, Phạm-Đại, Văn-đình-Giản, Lê-quang-Túc, Lê-đức-Trạm, Ưng-Giám, đều thăng phán-sự hạng năm: Ưng-Đồng, Lê-Thai, Ng-quan-Phúc, Trương-đình-Hải, Nguyễn-hữu-Đường, Ưng-Oanh, Trương-đình-Tùng, đều thăng phán-sự hạng sáu.

Ngạch Ký-lục các tòa Công-sứ

M.M. Ng-khắc-Tuân, thăng ký-lục chủ-sự hạng nhứt; Đỗ-hữu-Hàm, thăng ký-lục chủ-sự hạng nhì; Ng-văn-Cúc, thăng ký-lục chánh ngạch hạng nhứt; Tôn-thất-Trừng, thăng ký-lục chánh ngạch hạng nhì; Đặng-thái-Vân, thăng ký-lục chánh-ngạch hạng ba; Ng-văn-Châu và Dương-Linh, thăng ký-lục chánh ngạch hạng tư; Thái-văn-Phát, thăng ký-lục chánh ngạch hạng năm; Phạm-bá-Vị, thăng ký-lục chánh ngạch hạng sáu; Ng-trân-Nghi, thăng ký-lục thí-sai hạng nhứt; Ưng-Tu, thăng ký-lục thí-sai hạng nhì.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(*Nouvelles du pays*)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . . 13 f. 25

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại): 7$40 tới 7$80.

NAM-KỲ

(*Cochinchine*)

Sài-gòn

May đồ tết.

Cô Nguyễn-thị-Huờn, bán vải tại chợ Cầu-ông-Lãnh, ở trong đường hẻm chợ, cớ rằng quân từ nào không biết, trộm của cô hết một mớ vải và áo quần tính ra 175$90.

Chắc là quân từ nầy muốn tết bận đồ mới mà không tiền mua nên phải làm như vậy đó. Có lẽ còn nữa, vậy cô chịu khó thức ít ngày mà giữ, ra giêng sẽ ngủ trừ.

Ê, nhỏ.

Bữa 23 Janvier, lối 6 giờ rưỡi, chú thợ sơn Huỳnh-văn-Kỳ ở đường Ariès, cỡi xe máy đi đường Bangkok đụng nhằm thằng Lê-văn-Có, 7 tuổi té trầy mặt.

Bộ tại lỗi thằng nhỏ nên cha mẹ nó không kêu nài chi.

Chó dại.

Con chó cắn chú lính Thương-chánh, đã đăng báo kỳ rồi, có cắn một đứa nhỏ nữa tên Nguyễn-thị-Khá, 8 tuổi, ở tại nhà điền khí. Quan thầy coi chắc con chó nầy điên nên hai người bị nó cắn phải đi nhà thương chích thuốc.

Thiệt là hiểm nghèo quá!

Người điên.

Có một người đội pháo thủ Annam đi Tây về mà mang binh điên nên nhốt trong nhà thương Chợquán mà cho thuốc. Chẳng biết sao bữa 24 Janvier người ấy trốn ra đặng. Thầy chưởng đậu Lê-văn-Nghĩa hay, liền báo cho sở tuần thành. Lính đi kiếm cùng, gặp y tại đường Francis-Garnier bèn bắt lại.

Tơ hồng hết xe

Nguyễn-văn-Khá ở Chợđùi, đường Chasseloup-Laubat, cớ rằng tình nhân của y là Tám-Sam, 23 tuổi, người Bắc-kỳ bỏ y mà đi đâu mất, hu! hu! và lấy của y một cái bóp đựng 55$00, hu! hu!

Thôi, khóc lóc làm chi, để người đi về ngoài ăn tết rồi trở lại.

Ông men mà sợ ai.

Bữa 25 Janvier, có chú Liễu là cai lính tập ở Biênhòa qua Saigon, lại nhà ông D.... ở đường Legrand de la Liraya, số 73, mà thăm tình nhân của chú ở mướn cho ông D... Chú ở nhà dưới cùng tình nhân ăn uống. Lâu ngày gặp mặt, mừng, chú uống quá chén, ông men ứng lên, chú bèn đánh đập chưởi bới làm om. Ông D... thấy vậy rầy chú, chú không kiên chưởi ông và cho ông một thoi vào ngực rồi chạy mất.

Thiệt là ông men không biết sợ ai mà!

Ba người nài té.

Chiều chúa nhựt 25 Janvier, tại trường đua ngựa, khi đua độ thứ nhì, có một người Nài tên Trần-văn-Nhượn, 28 tuổi, ở làng Bình-hòa xã (Giađinh) cỡi con ngựa «Tu-Hào» của M. Lê-bá-Đại, khi chạy tới trước nhà mát rủi té xuống, khạc ra máu nhiều lắm. Quan thầy coi rồi hối chở đi nhà thương mau mau.

Cũng trong độ ấy, người nài cỡi con ngựa «LongDinh cũng té.

Qua độ thứ tư, người cỡi con ngựa «Lilette» cũng té nữa, mà hai người nầy không hề chi lắm.

Có người nói tại ngày mồng 5, nên mới rủi ro như vậy! — Dị đoan.

Cholon

Anh bảy giàu dữ

Anh bảy xã-tri R...35 tuổi, ở đường La reynière cớ rằng không biết làm rớt hay là ai lấy mất của ảnh một cái bóp phơi, trong ấy có 16 cái giấy nợ, một cái bài chì và một cái chìa khóa.

Hỏa hoạn

Hôm trước á-tửng đương dò ở đường Artisans bỏ dâm bậy bạ cho lửa phát cháy may chữa được, nay tới phiên chệc giả cũng vậy.

Tích là bữa 25 Janvier, lối 1 giờ rưỡi khuya cũng nghe la lửa lửa trong một đám đất kia ở đường Phước-kiến, chỗ tên khách Phước-kiến Huỳnh-Cu 70 tuổi, chất đống những tre và lá dừa nước nó để làm mui ghe mà bán. May cũng chữa kịp, không cũng cháy hết.

Ở gần mấy «chú» nầy thiệt là hiểm nghèo quá, đã là đồ nhạy lửa mà không cẩn thận để cháy hoài.

Một đám nhơn mạng

Tối bữa 23 Janvier, chừng 8 giờ, thầy lính xe lại nhà thương Chợ-Rẫy một người bị ai đánh không rõ mà trong mình thương tích nặng lắm. Hỏi ra người ấy là Phạm-v-Hữu, 32 tuổi, ở Saigon đường Lefèvre. Chờ vừa tới nhà thương thì người ấy tắt hơi. Quan thầy có mổ thây mà khán, có quan Tuần-Thành thị chứng.

Nghe nói đã bắt đặng mấy tên đánh chém tên Hữu, là tên Hồ-v-Dinh, 33 tuổi, giấy hộ tư số 127, đánh xe số 113-C, nhà ở đường Thuận-kiều, và Nguyễn-v-Su, kêu là xu, 22 tuổi, giấy hộ 8, số 634, đánh xe số 182-C, nhà ở đường Phú-lạc. Cả hai đều đã giải Tòa rồi.

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi.*

Lời rao đấu giá

(*Avis d'adjudication*)

Tỉnh Sốctrang

Chỗ và giờ ngày đấu giá

Ngày 12 février 1920, 9 giờ, tại tòa-bố Soctrang.

Công việc đấu lãnh

Tu bổ các dinh-dảy thuộc quản-hạt và địa hạt Soctrang trong năm 1920.

Giá phỏng. . . . 6000$00
Tiền thế chưn tạm. 100 00
Thế chưn quyết. . 1500f.00

Chỗ để bổn ước điều lệ cho coi:

Phòng nhứt 3e section phủ Thống-đốc và Tòa-bố Soctrang.

Văn Uyển

(*Variété littéraire*)

Hồng-đức quốc âm thi tập

(1470-1497)

Tân nguyệt

I

Đông lên tây xuống khéo như giăng,
Tỏ lòng người thế gọi là trăng;
Ánh núi cung treo chim thắc-thỏm,
Dải hồi câu thả cá thung-thăng.
Hay lòng niên thiếu hãy bằng chưa,
Biết sự nhân tình biết vững chăng?
Méo ắt có khi tròn có thuở.
Bốn mùa một tiết sáng khăng-khăng.

II

Ngọc đúc mười phân những chẳng đầy
Nửa vầng rạng-rạng mới phương tây.
Bên loan Chức-nữ cài vành lược,
Dầu cũ Khai-nguyên bấm móng tay.
Cá ngỡ câu chìm xin bạn lánh,
Chim nghi cung bắn bảo nhau bay.
Khi nay tuy hãy còn rằng bé,
Có thể vầng ra thiên-hạ hay.

Nguyệt

Khuôn cả trao nên khéo hữu tình,
Hòa cao hòa sáng lại hòa thanh;
Gương giơ vằng-vặc soi muôn dặm,
Bóng tỏ lần lần suốt mấy canh.
Ông nọ vì đâu xe chỉ đỏ,
Nàng nào chơi đầy trái mây xanh.
Ngắm xem khí-tượng hình-dung ấy,
Chợt lộ ra thời nhạt (lạc) chúng tinh.

Họa theo vần mười bài

I

Lộ lên liền thấy khác thường tình,
Có vẻ cao hòa có vẻ thanh.
Lầu ngọc gương giơ soi mọi nước,
Tán vàng xe gác ruổi năm canh.
Thước kinh thuở rãi rời nhành lục,
Kinh sợ khi xuyên nổi mặt xanh.
Cung ấy khum-khum nên cách ấy,
Đành thay giúp sáng có Thai-tinh.

II

Suốt nhân-gian khắp mọi tình,
Cao vọi-vọi sáng thinh-thinh.
Đúc muôn tượng lại vài phân bóng,
Thâu chín châu về một khắc canh.
Nhiều thuở dây vàng tô gác đỏ,
Ghe phen nhà ngọc thếp cung xanh.
Càng Cao càng sáng trên ngôi ấy,
Càng tỏ huân-danh đứng tướng-tinh.

III

Ở cao song cũng thấu nhân-tình,
Vì có lầu-lầu tính sáng thanh.
Sáng khắp đầu giêng liền cuối chạp,
Suốt từ một khắc nhẫn năm canh.
Tán vàng xô lại chồi mây bạc,
Bóng ngọc day vào khóm trúc xanh.
Ướm hỏi những chi trong cội táo,
Liệu âu còn thiếu mặt Nam-tinh.

Sau tiếp

Rút trong Nam-Phong.

Tiếu-đàm

Rót gà mái.

Tên Xoài mới cưới một con vợ, bề nhan sắc cũng khá dễ coi.

Thường bữa có tên Ỏi hay đi qua lại thấy vợ Xoài đem lòng mơ tưởng mà không biết tính thế nào, nên dùng cặp mắt liếc sơ cho đỡ...........

Một hôm tên Xoài đi vắng, Ỏi hay may mắn vui mừng, mau bắng chừng đặng kiếm lời ve vản.

Khi Ỏi đến không ai cảng đáng, một mình chàng mới bày tỏ mòi dê; nàng ấy sợ bể nang thoát, trong bụng mới tính để gạt thằng nầy chơi, chị ta mới giả ý thuận tình và xin hẹn nói chồng mình đi xa lâu về; vậy để tôi rồi lại cho tiện. Ỏi thấy bộ nàng ấy như vậy tưởng thiệt thương mình, nên cũng y lời và lại giao như vầy: tôi lại tôi ở ngoài giả đò gà gáy như chẳng ai m... lên tiếng trả lời cho tôi hiểu.

Ỏi đi, — Xoài về vợ mới thuật công chuyện cho chồng nghe nổi giận mới giận vợ rằng: như tôi Ỏi có lại thì mầy giả như tao chưa về vậy, để tao rình đánh nó một khi cho đã tật.

Ỏi không hay tôi men lại ở ngoài cất tiếng gáy rằng: ò ó o o trong nầy con nọ nghe cũng trả lời tè tè te te. Ỏi nghe rất mừng vạch cửa chun vào gặp Xoài đứng rình tay cầm cái riều cũng lên tiếng: riều riều riều riều vụt nược đánh anh ta chạy một [illegible].

Kỳ sau Ỏi đi ngang con nọ ngó thấy lại lên tiếng ghẹo anh ta: tè tè te te. Ỏi ta nghe lấy làm mắc cỡ mà cũng ráng cất hơi lên: rót rót mà đi xuôi.

HÀI instituteur.

Rượu chát hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên [illegible] Corse, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy nội Đông-dương chỉ có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

THAI
(Devinettes)

Về những thơ gởi đáp thai, xin nhớ gạnh chéo để **thơ đáp thai số mấy** *cho Bổn-quán khỏi làm lộn. Bổn-quán giữ lời phụng thưởng cho vị nào đáp trúng* **câu thai có định thưởng,** *luôn luôn; song phải nhớ, hễ câu nào định có một phần thưởng mà nhiều vị đáp trúng, thì Bổn-quán bắt thăm may rủi không chừng, xin đừng phiền trách.*

THAI SỐ 20

Ví dầu tình bậu muốn thôi,
Bậu gieo tiếng dữ cho rồi bậu ra.

Xuất mộc

Mỗi vị đáp trúng đặng thưởng một số báo có chấm câu thai nầy, theo như lời bàn của một vị đã ấn hành trong số trước.

Chấm thai số 10.

Bậu đừng bán dạn thuyền quyên,
Cái khăn bậu đội cũng tiền của qua.

Xuất quả.

Đáp trúng: **Trái thị.**

Madame Cao-thị-Sô Commerçante Bình-hòa-xã Giadình.

M. Ch. Bou 130 rue Cây-Mai Cholon

HƯỚNG TRUYỀN
(Echos)

Nuố

Làm nhà tại Hội-Chợ Hanoi

Chánh-Phủ Bảo-hộ Trung-kỳ có trích ra một số tiền 10.000$ để làm riêng một sở nhà cho hạt Trung-kỳ tại Hội-Chợ Hanoi. Coi đó thì đủ biết Chánh-Phủ muốn cho sự thương-mãi và công-nghệ của chúng ta chóng đến ngày phát-đạt. Thế thì các nhà công thương ở Trung-kỳ ta đối với lòng nhiệt-thành về sự kinh tế của Chánh-Phủ, sẽ là thế nào?

Thơ tín vãng lai

A Madame HIỀN, chez M. J. THANH, Ecole des Mécaniciens à SAIGON

Madame.

Kính thăm bà đặng mạnh. Tôi có được thuốc bà gởi cho tôi, tôi đã uống rồi, thiệt là hiệu nghiệm. Nên tôi xin bà gởi luôn cho tôi 5$00 (12 gói) theo lời trong cáo bạch.

Xin gởi gấp gấp, đặng tôi cho bà con tôi dùng chơi.

Thiệt là chẳng uổng danh tiếng hiệu thuốc «NAM-HỒNG-TỀ» của bà, thật hay vô cùng.

Nay kính

Thới-lai, le 16 Janvier 1920.

NHƠN, Directeur de l'Ecole primaire élémentaire de Thoi-lai (Cần thơ)

Nhắn với bạn đồng-bang

Chúng tôi đặng vinh-hạnh mà hay tin rằng đồng-bang ta trong sáu tỉnh nay cũng đã đồng lòng để-xướng tuyệt giao thương-mãi với khách-trú mà vẫn hồi quyền lợi cho bản sở. Các Châu-thành lớn nhỏ thảy đều chung vốn lập cuộc mua bán cùng nhau chẳng chịu đến tiệm khách-trú nữa; thật là một cơ-hội hạnh-phúc của dân-tộc ta vô cùng.

Ấy vậy tôi xin nhắc bạn đồng-bang ta trong mấy làng mấy chợ và chỗ nào có trường học nên đến nhà in *Imprimerie de l'Union* mà mua sỉ các thứ giấy viết mực, đồ dùng về văn-phòng tứ bửu nhứt hạng mà bán ra cho đồng-bang ta dùng, khỏi đến khách-trú mà mua mắt. Văn nhà in *Union* là một nhà in rất lớn tại Saigon, và lại của người Annam ta làm chủ, giá rẻ hơn các chỗ.

Đồng-bang ta hãy xem tiệm của M. Bùi-quang-Nho mà ngày nay đã sộ tại hạt Bentre đó là sở dĩ trước hết cũng khởi ra mà bán đủ các thứ giấy viết mực và các thứ sổ, sách, thơ, tuồng, truyện chữ quốc-ngữ mà nên. Huống ngày nay là ngày của đồng-bang ta tuyệt giao với khách-trú, binh vực nhau mà làm ăn thì lại càng dễ hơn ông Bùi-quang-Nho khi mới sáng tạo.

Ấy vậy mấy tiệm Annam ta đây đang lo lập ra nên gởi thơ mà thương nghị với *M. Nguyễn-văn-Của, Rue Catinat 155, 157 Saigon*, giá rẻ hơn các chỗ là cố ý giúp sức cho đồng-bang ta buôn bán mau thạnh vượng.

Kể các món hàng tại nhà in:

Papier pot blanc,
Papier réglé,
Cahier couronne,
Crayons ordinaires,
Crayons extra noirs,
Crayons couleurs,
Règles,
Boîte de craie conique,
Papier couleur,
Papier parcheminé,
Cahiers d'écritures « Flament » N° 1.2.3.4,
Boîtes de plumes rondes N° 3.4.5,
Gomme pour encre,
Gomme pour crayon... « Apis »,
Encre noire en courtines,
Encre noire en litres, 1/2 litre et 1/4 litre,
Encre à tampon sans huile,
Enveloppes petit format,
Papier à lettre réglé,
Porte-plumes,
Papier buvard,
Encre violette en poudre,
Petits carnets,
Registre pot réglé 2 mains,
Registre pot réglé 3 mains,
Couleur « Iris » pour écolier,
Cartable,
Chacoche pour écolier avec rabat,
Ardoises encadrées 21 × 31,
Crayons d'ardoises,
Couleur en boîte,
Enveloppes pour cartes de visite format 55,
« « « format 48,
Cahiers cartonnés régl. quadrillé,
Cahiers d'écriture « Godchaux N° 1. 2. 3. 4. 5,
Gomme arabique,
Ficelle, pelote de 50 grs,
Epingles, boîte de 100 grs.
Encre bleue black « Stephens » 1/8 de litre
« « « 1/4 «
« « « 1/2 «
« « « le litre,
Encre communicative violette 1/4 de litre
« « « 1/2 «
« « le litre,
Copie de lettre,
Plumes métalliques.

Chụp hình gián bài thuế thân

Giá 4 cắt 2 tấm

Có Đoàn-văn-Ánh kêu xã Hanh ở Caolãnh là người chụp hình khéo hơn hết, mỗi tháng đều có đi chụp hình mỗi làng trong tỉnh Sadec, hình để bao lâu không phai, rủi rớt xuống nước 2 giờ không hư chắc lắm.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu. Tốt nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Mua thuốc lá của nhà

Nên hút những hạng thuốc rất ngon chế tạo tại nhà máy thuốc lá Hanoi.

Kể ra mấy thứ sau nầy:

Thuốc hiệu « *Con gà* »
— « *Con voi* »
— « *Đồng-minh* »

Thuốc Cigares
— Đóng hộp 50 điếu hay 100 điếu.
— Vấn rồi 10 điếu hay 20 điếu.

Mấy hạng thuốc nầy:
An-nam trồng
An-nam chế tạo
An-nam bán
An-nam nên dùng.

Một thứ thuốc lá nên hút

Người Nam-Việt cứ phàn nàn rằng bạc đồng thiếu không đủ dùng, cùng là tràn ra ngoại-quốc. Sao không biết rằng ấy tại mình cứ đi mua thuốc lá của nước Trung-hoa, của xứ Algérie cùng những nơi khác, mà gây nên cái hiện-tượng ấy?

Vậy chỉ nên mua thuốc lá của ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TY, vì những thuốc ấy trồng ở đây theo những phương-pháp thích-hợp, chế ở đây theo những cách-thức đặc-biệt, khiến cho thuốc lá ấy là thứ thuốc ngon hơn tất cả các thứ thuốc ở ngoại-quốc đem vào.

Vậy nên hút thuốc chữa vấn hiệu COQ, hiệu SCAFERLETI; thuốc đã vấn hiệu COQ, FAVORITES, ALLIES, V. V. cùng những xi-gà hiệu MANDARIN, BOUDOUX, LOTUS, và NARCISSE là những thuốc của ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TY chế ra. Mua thuốc ấy tức là giúp những người đồng-bang trồng thuốc, và chế thuốc ấy. Mà lại giữ được tiền bạc không mất ra ngoại quốc vậy.

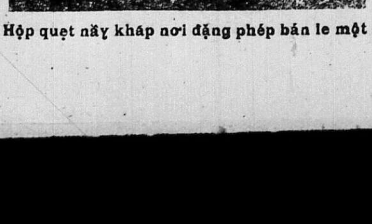

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông dương thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán le một su nhỏ một hộp mà thôi

Tiệm sửa các thứ máy

Tại báo quán *Thời-báo*, 55 rue d'Espagne, mới mở một tiệm sửa các thứ máy như là: *máy viết chữ, máy may, quạt máy, máy hát.* Nói tắt là các thứ máy đều sửa được hết.

Vậy xin đồng-bào chiếu cố, rất cảm ơn.

HỒ-VĂN-LANG, Chủ tiệm.

Tiệm họa chơn-dung

Thời-báo quán, mới mở một tiệm họa chơn-dung.

Sự khéo hay là không, vẽ một lần mới rõ.

Bổn-quán hứa chắc rằng: hễ vẽ không in hình chụp thì không ăn tiền công.

Người thợ vẽ có bằng-cấp, và có M. F. Martin, thợ có danh hồi lâu nay làm đầu phòng vẽ.

Vậy xin đồng-bào chiếu cố, gởi vẽ thử thì rõ, giá tiền nhẹ, và có nhiều thứ giá, từ 8$00 tới 100$00 một cái hình tùy theo hình lớn nhỏ, và vẽ bằng viết chì, mực hay là dầu có màu.

Ai muốn hỏi giá thì viết thơ cho M. Hồ-văn-Lang thì sẽ gởi cho một cái bản có định giá và thước tấc.

Nay kính,

HỒ-VĂN-LANG, Chủ tiệm.

(Hình chụp nửa cái (bán thân) mà muốn vẽ nguyên hình cũng đặng vậy).

Hôm rày bổn-quán có được nhiều người khen ngợi.

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu « BAC-CHUS » mới chở lại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào bằng.

Chỉ một mình hãng **Denis Frères** *trữ mà thôi.*

IMPORTATION COMMISSION

Entrepot de Cholon

DIRECTEUR: PAUL-HIỆU

71 rue Tông-đốc-Phuong

Hằng trữ Hàng Hóa

Paul-HIỆU Cholon.

—Bán sỉ và nửa sỉ—

Kính cùng chư vị đồng bào đặng rõ: Ngày 5 Janvier 1920 tôi khai trương mở hàng trữ hàng hóa tại Cholon, là những vật sau nầy:

Các thứ rượu—Bồ gia ơ Langsa và các nước—Rượu chác và các thứ rượu ngon—Các thứ dầu và xà-bon thơm—Nước hoa và nước cam—Các thứ đồ đờn ống và đờn bầu—Dao nhỏ, dao lớn, dao bạn—Các thứ bốp da lớn nhỏ—Các thứ đồ vật và đồ mới lạ Paris gởi lại vân. vân.

Hằng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hóa làm bên phương Tây theo ý chư vị đặt.

Lại tôi cũng ra sức tiếm các phương tiện mua bán cho các tiệm bán lẻ ở trong Lục-tỉnh và đồng công buôn bán với tôi.

Quí vị muốn viết thơ hỏi đều chi, xin đề cho M. Paul Hiệu, Directeur de l'Entrepôt, 71, Boulevard Tông-đốc-Phương Cholon.

Giây thép đề tắc: Paul Hiệu Cholon.

Giây thép nói số 667.

PAUL HIỆU

Officier d'Artillerie coloniale démobilisé

Croix de Guerre.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

Truyện Trinh thám tiểu thuyết

Truyện nầy cuốn nhứt in rồi, cuốn nhì còn in tiếp, coi tới chừng nào càng lạ càng hay, liệt vị ráng xem cho hết đầu đuôi thì mới thấy cái tài người Trinh-Thám. Nếu như muốn mua nhiều mà bán lại thì sẽ có phần huê hồng định như sau đây :

Mua lẻ mỗi cuốn là..... 0$20
Mua đến 50 cuốn thì được. 30%
Mua đến 100 cuốn thì được. 40%

Xin do theo adresse nầy :
Châu-văn-Ngọc
à l'Imprimerie de l'Union.
Saigon.

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là **Cigarettes Diva** *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khó cổ, và khỏi mang sự bình hoan, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và diệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lạ trong nhiều gói có để một cái giấy Bon-Thưởng (Bon-Prime) tăng tổng hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây đờn vân vân. Như ai dùng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuối đến không đặng, thì gởi thơ và miếng giấy mình đặng cho hãng sẽ gởi món đồ của mình đáng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

LỜI RAO CẦN KÍP

Hội chánh *Agence économique de l'Indochine* **ở tại** *35 rue Tronchet, Paris (8e).*

Muốn hỏi thăm điều chi cứ do nơi đó.

TÔI KHÔNG ĐÓI BỤNG !

Ấy là câu thường thiên hạ hằng nghe nói trong lúc gần ngồi bàn mà dùng vật thực đặng bổ dưỡng khí-lực mình đã hao tổn trong cơn làm lụng.

Trong lúc nóng nực

Nếu Chư-tôn muốn ăn uống lực bao thường thì chớ khá dùng những rượu khai vị dọn ra giả dối (apéritifs frelatés) và có nhiều khi tuy đặt tên rất huê mỹ chớ kỳ trung một đết khi rồn hại, đâu đâu cũng có bán thứ rượu ấy, hễ thường uống nó thì lần lần rượu ấy làm tiêu tán niềm dịch (la manganeuse) trong bao tử rồi lần lần nó làm cho mình thực bất tri kỳ vị.

Vì sao vậy ?

Trước một khắc đồng hồ khi ngồi bàn mà dùng cơm thì chẳng nên uống thứ rượu gì hết, cứ uống :

MỘT LY BÉ
RƯỢU
QUINA GENTIANE

Là thứ rượu của các thầy tu dòng San-Paolo (Espagne) đặt, xin ấy là xứ nóng nực, cũng như xứ Đông-dương ta đây. Rượu nầy làm bằng các thứ thảo mộc tinh ba rất có danh tiếng thuốc lắm.

QUINQUINA và GENTIANE

Mà các thầy tu ấy dùng cất đường bạt-ha mà gìm vị đắng làm cho dễ uống, mùi lợi thanh thơ, dâng cho ai mà hay kén lựa cũng chẳng chê đắng.

Phải nài

nơi tiệm mình mua cũi hiệu dán trên ve như vầy :

Nhà MAZET

đường Paul Blanchy, môn bài số 10, Saigon. Đi đường thử mà coi, thiệt mà như lời tôi nói chẳng sai.

Có bán trong các tiệm hàng-xén

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ :

Tôi-thiệt rành nghề thợ khăn trên 18 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cúp tóc, quí ông muốn kết dính lại một lần bịch lên đề xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải đo (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiễu Bombay 1 khăn..... 2$50

Hạng nhì, bùng và nhiễu Bombay 1 khăn..... 2.00

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho để bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỷ cang, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BÚP
Thợ khăn đen
Fils de M. Hoài, Propriétaire à Suối đờn Bình-nhâm (Lái-thiêu)

Tại nhà in "Imprimerie de l'Union" *có bán sỉ và bán lẻ các thứ thơ tuồng và sách vở kể sau đây, vị nào muốn mua xin viết thơ cho M. Nguyễn văn Của, Directeur de l'Imprimerie de l'Union 157, Rue Catinat Saigon. Vị nào mua sỉ thì sẽ có được tiền huê hồng*

1 Tam-quốc diễn nghĩa đọ 1 à 31	Mỗi cuốn	0$40
2 Phi long đọ 1 à 11	»	0 40
3 Phấn-trang-lầu đọ 7 0$20 à 8 0$30		
4 Ngũ-hổ bình-tây đọ 1 à 9	»	0 40
5 Gia-cầm đọ 1 à 12	»	0 30
6 Thuận-trị quá giang đọ 1 à 2	»	0 40
7 Tây-dường đọ 1 à 2	»	0 40
8 Dương-vân-quảng đọ 1 à 2	»	0 40
9 Long-đồ công-án đọ 1 à 4	»	0 40
10 Mộng-trung duyên đọ 1 à 4	»	0 40
11 Hai-hương ngọc đọ 1 à 4	»	0 40
12 Nhạc phi đọ 1 à 27	»	0 40
12 Tiết đinh san chinh-tây đọ 1 à 11	»	0 40
14 Tam hạ nam-dường đọ 1 à 5	»	0 40
15 Truyện-đời xưa	»	0 50
16 Tam-tự-kinh	»	0 40
17 Vân-tiên	»	0 40
18 Ram-hỷ phong-tục đọ 1 à 2	»	0 40
19 Sử-công đọ 1 à 3	»	0 25
20 Thoại-thanh chiêu-tuyên	»	0 30
21 Nam-nữ hồn-nhơn đọ 1 à 2	»	0 40
22 Lâm-sanh xuân-nương	»	0 30
23 Lâm-sanh lâm-thoại	»	0 30
24 Phụng-kiều lý đáng	»	0 30
25 Nhị-thập tứ hiếu	»	0 40
26 Tạn-hoá-lầu đọ 1 à 6	»	0 10
27 Trần-minh khổ-chuyện	»	0 20
28 Tế-đông tế-thế	»	0 10
29 Thiên-lương	»	0 30
30 Thạch-sanh lý-thông	»	0 30
31 Tuồng Tam-quốc quá ngô-quang	»	0 40
32 Tuồng Tam-quốc Tam-cố thảo lư	»	0 45
33 Tuồng Thong-thân	»	0 40
34 Kim-Vân-Kiều	»	0 [illegible]
35 Kiều phú	»	0 30
36 Trương ngộ thơ	»	0 35
37 Tuồng Sơn hậu	»	0 40
38 Châu hồi gươm	»	0 30
39 Kết hoà tình	»	0 25
40 Tuồng Khứt-điện nhị-điện đọ 1 à 2	»	0 20
41 Thơ cha mẹ dạy con đọ 1 à 2	»	0 25
42 Trần-trí hầu	»	0 [illegible]
43 Biết buồn	»	0 40
44 Chiếc-quốc công hầu	»	0 30
45 Lang-châu thơ	»	0 30
46 Ngũ-hổ bình nam đọ 1 à 5 từ 1 đến 4, 0$40 cuốn thứ 5 0$25		
47 Sách dạy làm bánh	Mỗi cuốn	0$ 30
48 Bản đờn kiểm	»	0 30
49 Bản đờn tranh	»	0 60
50 Bài ca 3 người	»	0 30
51 Kim Vân Kiều	»	1 00
Kim Vân kiều (có hình)	»	2 00
52 Chuyện đời xưa	»	0 60
53 Đồng âm tự vị	»	0 40
54 Syllabaires annamites	»	0 05
55 Khân nguyệt vấn đáp	»	0 30
56 Kim tây tình từ	»	1 20
57 Thiệt hành cần học	»	0 50
58 Thiện ác hồi báo	»	0 10
59 Tiểu thiệt nghiệp	»	0 10
60 Vocabulaire français anglais et Annamite		0 70
61 Vocabulaire [illegible] et chinois		0 60
62 Petit atlas [illegible] géographique		1 00
63 Cours général [illegible] française		0 40
64 Dictionnaire [illegible]		0 20
65 [illegible]		0 40
66 [illegible]		0 40
67 Cách dạy làm bánh		0 40
68 Histoire d'Annam		0 [illegible]
69 Leçons élémentaires de Géographie		0 [illegible]
70 Lectures françaises		1 50
71 Bút việt dạy nhập môn		0 30
72 Toán pháp		0 60
73 Recueil d'exercices sur le calcul différentiel		1 00
74 Ngôi bất tinh		0 75
75 Quân anh kiệt đọ 1 à 3		0 40
76 Chánh-đức du Giang nam đọ 1 à 4		0 30
77 Dictionnaire Annamite français (broché)		3 50
78 [illegible] (relié)		4 50
79 [illegible] français annamite broché		4 50
80 [illegible] » (relié)		5 50
81 Manuel de conversation franco-annamite		0 30
82 Méthode de lecture illustrée franco-an.		1 00
83 Méthode de lecture illustrée en français		0 80
84 Méthode de lecture illustrée en quốc-ngữ		0 10
85 Morale de leçon de choses		0 80
86 Morale pratique en français		1 00
87 Morale pratique en quốc-ngữ		1 00
88 Manuel de conversation franco-annamite relié		2 00
89 Traité et dépouillement		3 00

THƯƠNG TRƯỜNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỨ CÂY		BỀ HOÀNH VÀ TRƯỜNG: CÂY CỦA CHUỒNG	BỀ HOÀNH VÀ TRƯỜNG: GỖ SỨC	GIÁ THƯỚC CHUỒNG: GIÁ CÂY CHUỒNG	GIÁ THƯỚC CHUỒNG: GỖ SỨC KHÔNG VỎ
Cây để làm bàn, ghế, cất nhà v. v.	Sao	033×033	0=45	25$00	[illegible]
	Cẩm-xe	»	0 45	32 00	25$00
	Dầu thông	»	0 45		18 50
	[illegible]				
	Trắc				

LOẠI CÂY TRÀM	BỀ TRƯỜNG	BỀ HOÀNH	TỪ 100	GIÁ
Cây cừng	1=50	Từ 0=10 đến 0=12	100	5$
»	2 00	» »	100	7
»	2 50	» »	100	9
»	3 00	Chở tới bến Saigon 18$	100	11
»	3 50	» » »	100	14
»	4 00	» » » 28	100	18
»	5 00	» » » 40	100	25

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ)

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đèn khí vân vân, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách dễ trả tiền và thi hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cớ rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiện bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quac thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tàu-khôi* (chaloupe) à vàpeur) *mới* và *cũ*, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

CÓ MỘT THỨ NÀY MÀ THÔI

(Il n'y a que lui)

Có một thứ rượu **Rhum** *mạnh hay trừ hành rét, nóng lạnh hay làm cho tỉ vị, tiêu tán hay trừ bịnh yếu nhược và thiên thời. Rượu nầy rất đại danh, thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu* Rhum *khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo làm thứ giả và phải nài cho phải cái ve có dán nhãn trắng như hình kiểu đính mặt bên dưới.

Có bán tại các tiệm bán đồ tạp vật

PILULES FOSTER

Remede spécial pour les maladies des reins et de la vessie

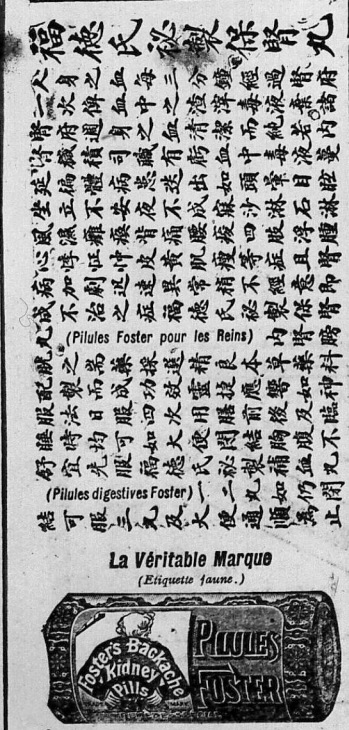

PRIX : 3 fr. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CẨN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiêu, đường Abattoir

Trại tôi dùng toàn cẩm-lai, trắc, gõ đóng các món theo kiểu kim thời.

Bàn tròn dài { mặt cẩm-thạch, thành cẩn hay không
mặt gõ liền bốn kiểu.
mặt cẩm-thạch, thành cẩn hay không
mặt gõ liền, bốn trụ, một trụ.

Bàn lầu 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn lết.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cẩn hay chạm vàng ba, hai, một, vân, vân.

Quí ông muốn đặt xin gởi kiểu hay là đến tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

Tự-vị Pétrus Ký

Cuốn tự-vị Pétrus Ký Langsa dịch ra quốc-âm, in lần thứ nhứt đã hết lâu rồi Bởi nhiều vị muốn mua mà không có, nên nhà-in Union in lần thứ 2e édition giúp ích cho trong xứ. Tuy giấy còn mắt mặc lòng giá bán cũng không đổi Cứ mỗi cuốn sáu đồng (6$00). Mà vị nào muốn mua trả bạc trước bây giờ, lại đề cho giá nhẹ hơn năm cắc, là tra năm đồng rưỡi thôi.

Muốn mua cứ việc đề gởi ngay cho :

M. Nguyễn-văn-Của
Directeur de l'Imprimerie de l'Union, 155-157 — Rue Catinat
Saigon.

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE

TRUNG PHÁP THIỆT-NGHIỆP NGÂN HÀNG

ĐẠI-PHÁP NẶC DANH CÔNG TY TƯ, BỔN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản-lý : ông André Berthelot
—Chánh Tổng-lý : ông A J. Pernotte

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare
Chánh hãng ngánh tại Pékin (Bắc-kinh) tại Trung-quốc.

HÃNG NGÁNH TẠI Shanghai, Tiên-Tsin Hongkong và Saigon.

Có đặt Thông-quản (Correspondants) khắp toàn cầu, nơi các xứ phiên-thanh.

Chủ hãng : TRI PHÁP-QUỐC.— Société Générale pour développer le Commerce et l'Industrie en France (Thương-mãi kỉ-nghệ ban bố đại công-ty).

Tại Luân-Đôn : ANG-LI.— Hãng London County et Werminster Bank L D.

Tại Niểu nước : (New York Huê-Kỳ). — MM. Redmond et Co.

Hãng ngánh Saigon
8, quai de Belgique và 2 rue d'Adran

Tính toán các thứ số sách nhà Băng.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%

Tính tiền (đủ thiếu) bằng tiền quan (francs) có thể thối lại bằng phiếu vay, hoặc cần trừ bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc lời hai ly rưỡi (21/2%)

Tính tiền gởi vào Caisse d'Epargne (Kho Tiết-kiệm) hãoc bằng tiền quan (francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.

Gởi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quan (francs), hoặc tính bằng bạc đồng piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị.

Trả nợ thế có tiền đầu (Escompte) và lãnh đổi nợ các giấy tờ về việc thương-mãi.

Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chèques.) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiên-thanh.

Cho hay và thi hành các việc cho nhà buôn-nợ (Bourse) ăn chung các nơi.

Cho mượn tiền trước mà phải thế hưu hàng hóa cũng là vấn khế.

Tổng-lý
A. BERTHIER.

Pháp-Việt Khách-lầu

(HÔTEL DE FRANCE)

N° 153 Rue Catinat Saigon

HUỲNH HUỆ KỲ, QUẢN LÝ

Kính cùng quí ông quí bà rõ, tôi là chủ tiệm ngủ Nam-hồng-Phát Saigon, nay tôi cũng làm quản-lý tiệm ngủ Pháp-việt Khách-lầu số *153-155* đường Catinat, tôi mới sửa lại cho vừa ý quí ông và quí bà, phòng rộng mát, sạch sẽ, có dường sắt, ván gõ, nước trà và có chỗ tắm gội thong thả, xin quí ông quí bà thừa dịp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt Khách-lầu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng tiếp rước quí ông quí bà luôn luôn.

Giá tiền phòng

Ngoại hạng	24 giờ	1$60
Hạng nhứt	24 «	1 40
— nhì	24 «	1 20
— ba	24 «	1 00

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó ; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lòa hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ; và bán rẻ hơn các nơi./.

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE

GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — *83, Rue Catinat, 83* — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón nhẹ, lợp NÍ-XÁM, BỐ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CÒN-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

Phnom-Penh Bazar

TRƯỜNG XUÂN

Giá bán sỉ

Núc áo bành tô màu ka-ki n° 5503 — 12 núc	0$35
Kiền để hình chụp, mây chạm lộng, xuy vàng, kiểu dày, các bla (forma visite) 0m066 × 0m09 — 12 cái.	3 50
Hình búp bê (poupée) mặc áo có ren — 12 con.	2 50
Cán viết đựng mực ngòi xuy vàng n° 2925—12 cây . . .	3 20
Giấy viết thư có gạch hàng — 0m22×0,13 mỗi xấp 100 tờ đôi — 12 xấp.	5 00
Bâu trắng để lót cổ áo đầm (Annam)— 12 cái	1 70
Khăn bàn lông dệt bông hoa hồe, 0m67×1m45—12 cái . .	9 00
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đôi có màu — 12 hộp.	8 5
Kiền để lộng hình, bìa xuy ni-kên, có bông nổi — 0m11 × 0m16 — 12 cái	5 10

Gởi contre remboursement.

LÝ-HỮU-DƯ.
25-26 Quai Piquet Phnom-Penh.

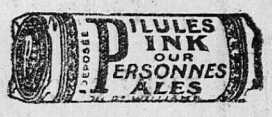

Nhứt là trong xứ Nam-kỳ.— Ít người nó đặng rằng sự nóng nực vô quan hệ. Thiệt là sự nóng nực nó chẳng làm cho mình đau đớn thới quá, song có nhiều người vì nó mà mệt mỏi trở nên loại-đọa, ăn uống không chừng, tiêu hóa chậm chạp. Tì vị thương bịnh hoặc ăn ngủ không toại thửa chí.

Hãy uống một vài hườn Pilules Pink trong bữa cơm, lúc thời nóng nực, thì vật thực sẽ đặng tiêu hóa mau lẹ luôn luôn. Hoặc là Pilules Pink là một thứ thuốc khai-vị làm cho thâu tiêu hóa vật thực và hồi cân bộ, giúp cho ngủ tăng lực phủ thạnh vượng đặng trừ cái chứng loại-đọa, mệt mỏi.

PILULES PINK

(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các thứ thuốc có bán, có trừ [illegible] của ông MARI et LAURENS Pharmacie de Normale. Saigon.

Mỗi hộp giá là 3 quan 50 ; 6 hộp 17 quan 50.

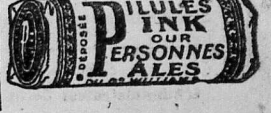

XA-BÔNG MAT-XAY

BEN

Tốt hơn rẻ tiền

Hiệu con Rồng

HAO-VINH Công-ty

(Elite Annam)

146 bis, Rue Lefèbvre, Saigon

AGENTS EXCLUSIFS

SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Đông-dương Yên-thảo Công-ty)

Tư-bổn : 6.000.000 fr.

Sở chính Công-ty tại **PARIS**

Sở Cai-trị và nhà công-xưởng tại **HANOI**

Trại trồng thuốc lá tại **KIM-XUYÊN** và **VĂN-KHÊ**

THUỐC CHƯA VẤN
VÀ THUỐC VẤN RỒI

HIỆU

« COQ » (Con Gà)

Vị ngon — Giá rẻ — Nên hút

VÀ THỨ THÔUC LÁ VẤN RỒI HIỆU

PAGODE (Cái chùa)

KHOÁN CHẤT THỦY

(Nước suối khoáng)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Có Đảm nguyên cả nước

Trị bệnh đau phổi, bệnh đau Phong-quang, bệnh Phong-Thượng-tâm-vinh (đái) — Đau máy chỗ tiểu-tiện.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đóm.

VICHY HOPITAL, trị bịnh thương tỳ, trường vị.

Hãy coi chừng đi giả cạo. Từ nơi phải chỉ cho trông thứ nước suối nước đông.

VICHY-ÉTAT HIỆU TỐT

VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên-phương nước suối fy mà ra. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi bữa ăn cơm rồi nống chừng. 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đọn nước xít (Bột-bít-chết).

Cách làm mau té tiền

Viết thơ cho hãng Annam, Hảo-vĩnh Công-ty, 146 bis Rue Lefèbvre biểu gởi contre-remboursement (cách tiền trao của lãnh nơi nhà dây thép một hộp một trăm ve dầu Essence de menthe, hiệu Lò-tiên, tốt nhứt trong cõi Đông-dương, giá là mười lăm đồng (15$00) mà thôi. Về bán lẻ lại cho trong vòng quen lớn một ve hai cắt (0$20) — mỗi ve lời 5 su, một trăm ve lời 5 đồng bạc, mười hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc !

Viết thơ đi, đừng bỏ qua dịp làm tệ tiền, uổng lắm. Ban đầu lời ít sau lời nhiều, bán buôn quen thói, làm giàu chẳng bao lâu !

Cho không ! Hãy coi cho kỹ. — Kể từ ngày nay một trăm người nào gởi thơ đến mua dầu trước, hãng Annam Hảo-vĩnh Công-ty sẽ vui lòng gởi cho không một kilo xà-bông mạt-xây thiệt, hiệu ngựa một sừng. (La Licorne), tốt nhứt trong cõi Đông-dương, *hay là* một ve dầu thơm Essence pour Lotion : Eau de Cologne, Quinine, foin coupé để làm dù một lít các thứ dầu thơm ấy, tùy thích ai muốn thứ nào cũng được !

Hãy viết thơ mau đi, đừng bỏ mất cơ hội làm tệ tiền uổng lắm.

Hãng Annam, Hảo-vĩnh & Cº,
146 bis Rue Lefèbvre Saigon,
Kính đốn.

XA-BONG MAT-XAY

Tốt bằng xà thứ Xa-bông Mạt-xay thiệt hảo trong xứ mà giá rẻ hơn

Hiệu con chim Ác-là

HAO-VINH Công-ty

(Elite Annam)

146 bis, Rue Lefèbvre, Saigon

AGENTS EXCLUSIFS

"NAM-PHONG"

MỖI THÁNG XUẤT BẢN MỘT KỲ

Giá :

Trọn năm	4$00
Sáu tháng	2 00
Mỗi số	0 40

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ BỊNH

THIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông hương-y GUILLIÉ

Từ năm mươi năm nay thuốc ELIXIR ấy chế đường của quan hương-y Guillié lấy làm thần hiệu trong chứng bịnh HƯ PHẾ, đau trong tỳ vị, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU TÍNH, MẤT VỊ ĐÀ, hoặc CHỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO GÀ, BỊNH CÓN, GHẺ CHỐC NGOÀI DA và bịnh có TRÙNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rất hiệu nghiệm làm cho MUỐT RA TINH KHIẾT. Những bịnh gốc bởi ĐÀN hay là MẠY phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

Hiệu nghiệm rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan hương-y Guillié.

Thêm chỉ trừ thuốc nầy là nhà : PARC GAGE FILS, chánh bổn bào chế y sanh, đường GRENELLE-St-GERMAIN số 9, [illegible]

VÀ TRONG CÁC NƠI [illegible]

Có MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO NHÀ BÚC SÚNG VÀ LÀN XE MÁY

TẠI THÀNH St-Etienne

Mà thôi

Maison F. MICHEL, CAFFORT, Successeur à SAIGON Cattinat 50 36

Có Bán SÚNG đi săn và đi kiếm, RÌ, THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Bán đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vậy

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 30 rue Cattinat. — SAIGON.

Saigon — Imp' de l'Union

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CUA

Certifié le tirage à Trois mille exemplaires. Saigon le 30 janvier 1930